

ZARZĄDZENIE

Dnia 17 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 17 lipca 2025 r.,
w sprawie wniosku skazanego R.B.,
sygnalizującego konieczność wznowienia z urzędu
postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 marca 2025 r., sygn. akt II AKz
1168/24,
utrzymującym w mocy zarządzenie Sądu Okręgowego Warszawa-Praga
w Warszawie z dnia 22 listopada 2024 r., sygn. V Kop 71/24,
w przedmiocie odmowy przyjęcia środka odwoławczego,
na podstawie art. 542 § 1 i 3 k.p.k. *a contrario*

zarządził

stwierdzić niedopuszczalność wznowienia z urzędu.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 5 listopada 2024 roku, sygn. V Kop 71/24 na podstawie art. 611t § 1 i 2 k.p.k. odmówił wystąpienia do RFN o wykonanie kary pozbawienia wolności. Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł skazany R.B.

Zarządzeniem z dnia 22 listopada 2024 roku Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie odmówił przyjęcia zażalenia jako niedopuszczalnego z mocy ustawy. Zażalenie na powyższe zarządzenie wniósł skazany.

Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 27 marca 2025 roku, sygn. II AKz 1168/24 utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego R.B. o wznowienie postępowania sądowego prawomocnie zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 marca 2025 roku, sygn. II AKz 1168/24, utrzymującym w mocy zarządzenie Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 22 listopada 2024 r., sygn. V Kop 71/24, w przedmiocie odmowy przyjęcia środka odwoławczego. W uzasadnieniu tego wniosku skazany podniósł, iż w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 k.p.k., z uwagi na nienależytą obsadę sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego, z uwagi na wskazywaną w jego treści, bezwzględną przyczynę odwoławczą, został potraktowany jako sygnalizacja podjęcia czynności z urzędu. Pismo to nie stanowi wniosku o wznowienie postępowania w rozumieniu przepisów rozdziału 56 k.p.k., stanowiąc wyłącznie sygnalizację możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, stanowiącej podstawę do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21).

Tak też zgodnie wskazuje się w orzecznictwie i piśmiennictwie, uznając, iż wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (zob. uchwała siedmiu sędziów SN z dnia 7 maja 2005 r., I KZP 5/05). Pismo sygnalizacyjne złożone w trybie art. 9 § 2 k.p.k. nie implikuje więc po stronie sądu, do którego je skierowano, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (zob. postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2022 r., IV KZ 55/21). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (zob.

postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2024 r., I KO 53/23; zarządzenie SN z dnia 23 listopada 2022 r., III KO 95/22).

Przed oceną przesłanek wskazanych w piśmie sygnalizacyjnym, należy odnieść się do samej dopuszczalności wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie.

Jak wskazuje się w orzecznictwie i co wynika z *rato legis* instytucji wznowienia postępowania dotyczy ona jedynie postępowania w jego głównym nurcie. Z treści przepisów art. 540 k.p.k. oraz art. 540a k.p.k. wynika w sposób bezsporny, że postępowanie sądowe, prawomocnie zakończone, musi rozstrzygać o odpowiedzialności karnej oskarżonego, a nie o jakiegokolwiek kwestii incydentalnej, chociażby istotnej dla oskarżonego, rozstrzyganej w toku postępowania karnego. Stanowisko to jest ugruntowane w judykaturze Sądu Najwyższego (zob. postanowienie SN z 29 stycznia 2008 r., IV KO 118/07; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 maja 2007 r., V KZ 24/07; postanowienie SN z dnia 12 czerwca 2003 r., IV KZ 16/03; postanowienie SN z dnia 2 sierpnia 2023 r., I KZ 10/23; postanowienie SN z 27 sierpnia 2008 r., IV KZ 59/08; postanowienie SN z 11 września 2008 r., IV KZ 62/08). Postępowania incydentalne mogą być przedmiotem wznowienia tylko wówczas, gdy zapadłe w nich orzeczenia definitywnie zamykają rozpoznanie danej kwestii, wywołując trwałe skutki (zob. postanowienie SN z 25 września 2013 r., III KK 231/13, zarządzenie SN z dnia 24 stycznia 2025 r., III KO 191/24).

Z całą pewnością powyższych kryteriów nie spełnia wydane przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowienie z dnia 27 marca 2025 r., utrzymujące w mocy zarządzenie o odmowie przyjęcia środka odwoławczego jako niedopuszczalnego z mocy ustawy. Chociaż jest to orzeczenie prawomocne, nie kończy ono postępowania sądowego, nie nosi również cech autonomiczności, lecz jest fragmentem postępowania wykonawczego w zakresie wykonywania prawomocnie orzeczonej kary pozbawienia wolności. Wprawdzie orzeczenie to wywołuje niewątpliwie negatywne konsekwencje dla sfery wolności osobistej, lecz nie zmienia to faktu, że nie spełnia warunku określonego w art. 540 § 1 k.p.k. i nie podlega weryfikacji w tym trybie. Niedopuszczalne jest zatem wznowienie postępowania w przedmiocie odmowy przyjęcia środka odwoławczego w zakresie

wystąpienia do RFN o wykonanie kary pozbawienia wolności, albowiem wydane w tej kwestii orzeczenie nie kończy postępowania sądowego i nie jest autonomiczne.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wznowienie z urzędu postępowania w sprawie, której dotyczy sygnalizacja, jest niedopuszczalne.

Na powyższe zarządzenie zażalenie nie przysługuje.

[WB]

[a.ł.]